

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Reného Fischera a soudkyň Mgr. Halky Hovorkové a JUDr. Markéty Písaříkové, Ph.D. ve věci

žalobců: **a) M. G.**, narozená dne xxx
bytem xxx

b) J. G., narozený dne xxx
bytem xxx
oba zastoupeni advokátkou JUDr. Zuzanou Špitálskou
sídlem Plzeňská 232/4, 150 00 Praha 5

proti
žalovanému: **Allianz pojišťovna, a.s.**, IČO 47115971
sídlem Ke Štvanici 656/3, 186 00 Praha 8

o 9 000 000 Kč s příslušenstvím,
k odvolání žalovaného proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 2. 6. 2022, č. j. 28 C 395/2015-407,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku I. ohledně částky 4 350 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně od 4. 2. 2016 do zaplacení **potvrzuje**, ohledně částky 150 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně od 4. 2. 2016 do zaplacení se v tomto výroku **zrušuje** a věc se v tomto rozsahu tomuto soudu vrací k dalšímu řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje: M. S.

- II. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku III. ohledně částky 4 350 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně od 4. 2. 2016 do zaplacení **potvrzuje**, ohledně částky 150 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně od 4. 2. 2016 do zaplacení se v tomto výroku **zrušuje** a věc se v tomto rozsahu tomuto soudu vrací k dalšímu řízení.
- III. Ve výrocích II., IV. a V. se rozsudek soudu prvního stupně **zrušuje** a věc se v tomto rozsahu tomuto soudu vrací k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

- Soud prvního stupně shora označeným rozsudkem uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobkyni a) částku ve výši 4 500 000 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení z této částky ve výši 8,05 % p. a., a to od 4. 2. 2016 do zaplacení do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok I.) a náhradu nákladů řízení 464 948,60 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalobkyně (výrok II.), dále žalovanému uložil povinnost zaplatit žalobci b) částku ve výši 4 500 000 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení z této částky ve výši 8,05 % p. a., a to od 4. 2. 2016 do zaplacení do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok III.) a náhradu nákladů řízení 464 948,60 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalobce (výrok IV.) a konečně žalovanému uložil povinnost zaplatit státu náhradu nákladů řízení ve výši 54 460,38 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku na účet Obvodního soudu pro Prahu 8 (výrok V.). Takto rozhodl o žalobě podané dne 11. 12. 2015, kterou se původní žalobce J. G., narozený xxx domáhal po žalovaném zaplacení částky 9 000 000 Kč s příslušenstvím jako náhrady nemateriální újmy z titulu zranění, které utrpěl při dopravní nehodě dne 10. 10. 2014. Původní žalobce dne xxx zemřel a soud prvního stupně svým usnesením ze dne 30. 5. 2018, č. j. 28 C 395/2015-137, pravomocně připustil, aby do řízení na jeho místo vstoupili právní nástupci žalobci a) M. G. a žalobce b) J. G. - děti zemřelého žalobce jako dědici po něm. Žalobci navrhovali, aby každému z nich byla přiznána polovina žalované částky, včetně příslušenství. Z částky 9 000 000 Kč požadoval původní žalobce po doplnění skutkových tvrzení 8 700 000 Kč z titulu ztížení společenského uplatnění podle § 2958 o. z. a dále částku 300 000 Kč jako odškodnění další nemajetkové újmy podle téhož zákonného ustanovení. Zde odvolací soud pro pořádek poznamenává, že soud prvního stupně ve výrokové části rozsudku žalobce označuje čísla 1 a 2, ačkoliv v záhlaví uvádí (správně) označení žalobci a) a b). Odvolací soud vychází z toho, že žalobci jsou označeni písmeny, tedy žalobkyně a) M. G. a žalobce b) J. G. tak, jak je v soudní praxi obvyklé. Žalobci a) a b) pak částku 4 500 000 Kč pro každého z nich rozdělili tak, že požadovali každý z titulu ztížení společenského uplatnění podle § 2958 o. z. 4 350 000 Kč a dále částku 150 000 Kč jako odškodnění další nemajetkové újmy.
- Soud prvního stupně ve věci rozhodoval druhým rozsudkem. Jeho předchozí rozsudek ze dne 9. 12. 2020, č. j. 28 C 395/2015-286, ve znění doplňujícího usnesení ze dne 11. 1. 2021, č. j. 28 C 395/2015-292, kterým žalobu zamítl a žalobce zavázal k povinnosti zaplatit žalovanému na náhradu nákladů řízení 13 300 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku a dále jím uložil povinnost zaplatit společně a nerozdílně České republice – Obvodnímu soudu pro Prahu 8 na náhradu nákladů řízení státu 14 513,38 Kč v téže lhůtě, byl k odvolání obou žalobců zrušen usnesením Městského soudu v Praze jako soudu odvolacího ze dne 30. 6. 2021, č. j. 62 Co 162/2021-342 a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení. Odvolací soud ve svém zrušujícím usnesení vyslovil nesouhlas se závěry znaleckého posudku znalce MUDr. Jana Šimčíka, znalce z oboru zdravotnictví, odvětví stanovení nemateriální újmy na zdraví, o nějž soud prvního stupně své zamítavé rozhodnutí opřel, když znalec dospěl k závěru, že zdravotní stav postiženo J. G. se po dopravní nehodě dne 10. 10. 2014 znát již neustálil, neustále se zhoršoval a výsledně vedl i k úmrtí dne xxx a podle znalce proto nelze

odškodnění ztížení společenského uplatnění podle metodiky Nejvyššího soudu ČR provést. Odvolací soud současně shledal naplnění odvolacího důvodu podle § 205 odst. 2 písm. d) o. s. ř., když považoval za účelné doplnit dokazování znaleckým posudkem předloženým žalobci vypracovaným Doc. MUDr. Jiřím Hovorkou, CSc., znalcem z oboru zdravotnictví, odvětví neurologie, stanovení nemateriální újmy na zdraví. Uvedený znalec vyslovil nesouhlas se závěry znaleckého posudku MUDr. Šimčíka a uzavřel, že byť zdravotní stav poškozeného J. G. se neustále zhoršoval, tak je zřejmé, že v důsledku primárního poškození zdraví spočívajícího v poranění míchy byl ustálen již tři až šest měsíců po úrazu, kdy bylo nepochybné, že zdravotní následky, které úraz vyvolal, jsou již neměnné. Veškerá další zhoršení zdravotního stavu spočívající zejména v opakovaných infekcích a s tím související intenzivní léčba antibiotiky a následné operace včetně plicní ventilace, které násadně vyvrcholily smrtí postiženého dne xxx, již s původním úrazem nesouvisely, neboť nebyly způsobily trvalé následky vzniklé v důsledku tohoto úrazu jakkoliv měnit. Odvolací soud s poukazem na rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 10. 8. 2010, sp. zn. 21 Cdo 149/2009, uzavřel, že zdravotní stav poškozeného J. G. se ustálil nejpozději šest měsíců po úrazu.

3. Ohledně požadavku žalobců na určení další nemajetkové újmy ve výši 300 000 Kč pak soud prvního stupně vytkl nedostatečné skutkové podklady pro posouzení tohoto nároku. Soud prvního stupně ve svém rozsudku ze dne 9. 12. 2020 dovodil, že tato náhrada další nemajetkové újmy je stále součástí toho, co mělo být odškodněno bolestným a také takto odškodněno bylo, nejde tedy o samostatný nárok. Žalovaný již na bolestném žalobci plnil. Odvolací soud se v odůvodnění svého zrušujícího usnesení vyjádřil k povaze tohoto nároku ve smyslu § 2958 o. z., a uzavřel, že s ohledem na závažnost poranění původního žalobce jsou zde dány důvody pro odškodnění této nemajetkové újmy podle tohoto zákonného ustanovení. Nelze dovodit, že by odškodnění této újmy bylo zahrnuto v již vyplaceném bolestném. Odvolací soud dále nesouhlasil se závěrem soudu prvního stupně o tom, že případ žalobce není natolik výjimečný, aby odškodnění této další nemajetkové újmy bylo již zahrnuto ve vyplaceném bolestném. Uvedený závěr shledal předčasným a soud prvního stupně uložil, v případě, že bude mít za to, že žalobci svůj nárok dostatečně skutkově nepopsali a neprokázali, poučit je podle § 118a odst. 1 a 3 o. s. ř. V návaznosti na to soud prvního stupně v dalším řízení ustanovil znalce Doc. MUDr. Jiřího Hovorku, CSc., z oboru zdravotnictví a uložil mu vypracovat znalecký posudek, kdy úkolem znalce bylo ohodnotit ztížení společenského uplatnění zemřelého žalobce J. G. v souvislosti s dopravní nehodou ze dne 10. 10. 2014.
4. Soud prvního stupně v odůvodnění napadeného rozsudku podrobně zrekapituloval dosavadní postup v řízení, pod body 6 až 18 uvedl skutková zjištění, která z jednotlivých provedených důkazů učinil, když vyšel zejména z listinných důkazů, výslechu svědkyně L. B., svědka P. K. a ze znaleckého posudku Doc. MUDr. Jiřího Hovorky, CSc. Dále pod bodem 19 uvedl nesporné skutečnosti ohledně dopravní nehody ze dne 10. 10. 2014, při níž původní žalobce utrpěl závažná poranění s tím, že tuto nehodu zavinil R. F., který byl pojištěn u žalovaného. Mezi účastníky nebylo sporu o tom, že žalovaný uhradil v souvislosti s uvedenou nehodou bolestné. Žalobce J. G. trpěl Xxx nemocí, která ho omezovala v běžném životě, nebyl s to pracovat, nicméně byl v určité míře, byť ne plně, schopen se starat o děti, domácnost, dům i hospodářství a věnovat některým fyzicky méně náročným volnočasovým aktivitám (rybaření, hledání kovů, apod.). Po nehodě se stal zcela závislý na lékařské péči, zdravotní stav výsledně vedl k úmrtí původního žalobce.
5. Soud prvního stupně zjištěný skutkový stav posoudil podle § 2951 odst. 2, § 2958 a § 2959 o. z. Zopakoval, že žalobci uplatněný nárok je nárokem původního žalobce na odčinění jednak další nemajetkové újmy, kterou soud kvalifikoval jako odčinění duševních útrap částkou 300 000 Kč a

jednak ztížení společenského uplatnění podle § 2958 o. z. ve výši 8 700 000 Kč, když tento nárok na žalobce a) a b) přešel děděním. Nejde tedy o nárok na odčinění vlastních duševních útrap z důvodu usmrcení jím blízké osoby podle § 2959 o. z. Soud prvního stupně s odkazem na rozsudky Nejvyššího soudu ČR ze dne 15. 7. 2003, sp. zn. 21 Cdo 642/2003 a ze dne 10. 8. 2010, sp. zn. 21 Cdo 149/2009, po doplnění dokazování znaleckým posudkem Doc. MUDr. Jiřího Hovorky ohledně určení výše nároku žalobců na ztížení společenského uplatnění uvedl, že znalec ve svém znaleckém posudku dospěl k tomu, že „*výše nároku činí 9 240 276 Kč*“. Vzhledem k tomu, že takto stanovená částka převyšuje částku žalobci požadovanou, prvostupňový soud ji proto žalobcům přiznal, když odkázal na právní názor odvolacího soudu, že nárok je co do základu důvodný. Ohledně další nemajetkové újmy vzal v úvahu, že původní žalobce J. G. strávil po nehodě více 15 měsíců v nemocnici, byl trvale upoután na lůžku, izolován od rodiny a pobýval po celou dobu v nemocničním zařízení, což samo o sobě je stresující. Soud prvního stupně tak zohlednil délku léčby, odloučení od rodiny a nemožnost se věnovat jakýmkoliv koníčkům. Výsledně uzavřel, že částka 300 000 Kč je přiměřená a žalobě v plném rozsahu vyhověl.

6. Výrok o nákladech řízení účastníků odůvodnil § 142 odst. 1 o. s. ř. Náhradu nákladů řízení přiznal žalobcům v plné výši s tím, že tyto sestávají z nákladů právního zastoupení, které vyčíslil podle vyhlášky č. 177/1996 Sb. – advokátní tarif. Vyšel z toho, že odměna za úkon právní služby 26 300 Kč po snížení podle § 12 odst. 3 cit. vyhlášky. Výrok o nákladech řízení státu nezdůvodnil.
7. Proti rozsudku podal odvolání žalovaný, které doplnil podáním ze dne 22. 7. 2022. Předně uvedl, že v řízení byly vypracovány dva znalecké posudky, které konstatovaly zcela rozdílné závěry. Tyto žalovaný zrekapituloval. Shrnul, že oba znalci byli svojí specializací kompetentní se k věci odborně vyjádřit, nelze ovšem upřednostnit pouze názory jednoho z nich s ohledem na jeho specializaci. Žalovaný dále odkázal na metodiku Nejvyššího soudu ČR ohledně náhrady nemajetkové újmy, její podstatné části odcitoval, dále uvedl rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 10. 8. 2010, sp. zn. 21 Cdo 149/2009, jehož závěry rozebral. Výsledně shrnul, že zdravotní stav poškozeného po úrazu, nemoci z povolání, nebo jiném poškození zdraví, popřípadě po jejich zhoršení, lze považovat za ustálený až po skončení kontinuálně probíhající léčby předpokládaného vývoje následků zdravotního poškození. Okolnost, kdy došlo k ustálení zdravotního stavu, je tak třeba hodnotit komplexně a nikoliv zvlášť pro jednotlivé lékařské obory. Znalec MUDr. Šimčík dovodil, že k ustálení zdravotního stavu poškozeného za jeho života nedošlo, neboť tento znalec zhodnotil ustálení zdravotního stavu komplexně, kdežto MUDr. Hovorka se zaměřil pouze na poškození míchy z neurologického hlediska. Uvedený znalec tak vzal v úvahu pouze jeden dílčí aspekt, respektive hodnotil stav poškozeného z pohledu neurologického, což však není správně. V případě akceptace tohoto názoru by to znamenalo, že pokud poškozený utrpí mnohačetná zranění, mohli bychom vycházet z toho se všechna dílčí zranění a zdravotní komplikace poškozeného budou posuzovat zvlášť, respektive ustálení všech těchto dílčích potíží by mělo být hodnoceno podle dílčích lékařských specializací, do kterých tato zranění a obtíže spadají. Takovýto přístup ovšem není správný. Úraz poškozeného J. G. při dopravní nehodě byl svým charakterem velmi závažný, a vymyká se standardním případům poškození zdraví, pro které platí výše uvedená domněnka ustálení zdravotního stavu. Podle dosavadních poznatků dochází k ustálení zdravotního stavu zpravidla rok po úrazu, v odůvodněných případech pak v době delší. Navzdory této skutečnosti však znalec Hovorka dospěl k závěru, že k ustálení zdravotního stavu v tomto případě došlo dokonce za tři měsíce od úrazu, tedy za dobu podstatně kratší, ačkoliv zesnulý utrpěl těžká zranění. Soud prvního stupně tak nepostupoval správně, když nekriticky přijal závěry znalce Hovorky ohledně ustálení zdravotního stavu bez ohledu na protichůdné závěry znalce MUDr. Šimčíka.

8. V daném případě došlo k natolik závažnému počtu poranění poškozeného, že již v okamžiku dopravní nehody bylo zjevné, že toto povede k jeho úmrtí. To bylo o několik měsíců oddáleno poskytnutou lékařskou péčí. I kdyby byl závěr o tom, že ke stabilizaci zdravotního stavu došlo tři až šest měsíců po nehodě, správný, tak to nezakládá nárok na náhradu újmy za ztížení společenského uplatnění v požadované výši, respektive přiznané částce. Podle žalovaného je náhrada za ztížení společenského uplatnění v pojetí občanského zákoníku, metodiky odškodňování i v soudní praxi chápána výlučně a pouze jako odčinění nemajetkové újmy spojené s trvalým poškozením zdraví a má pokrývat útrapy spojené s přetrvávajícím narušením tělesné integrity, ztrátu životních příležitostí a možností, ztrátu schopností, obtíží a nepohodlí spojené s překonáváním zdravotních následků. S ohledem na rozsah poškození, zdravotní stav poškozeného a jeho úmrtí za několik měsíců od údajného ustálení zdravotního stavu však výše přiznaného nároku zamýšlené satisfakční povaze § 2958 o. z., neodpovídá, neboť společenské uplatnění poškozeného bylo ztíženo pouze po dobu několika měsíců. Soud prvního stupně zde opět nekriticky převzal přiznané částky, které měly představovat ohodnocení ztížení společenského uplatnění, a nevysvětlil, proč je přisouzená výše částek v souladu se zásadou slušnosti podle § 2958 o. z. Podle žalovaného je tak rozsudek v této části nepřezkoumatelný.
9. I v případě, že by odvolací soud převzal stejné právní hodnocení, tak je třeba s ohledem na relativně blízkou smrt poškozeného po dopravní nehodě uvažovat o moderaci výše nároku soudem, tak jak to umožňuje metodika Nejvyššího soudu. Tato metodika počítá s modifikací základní částky již jen v řádu desítek procent, maximálně do celkového dvojnásobku a snížení je uvažováno konkrétně v souvislosti s vysokým věkem 55 a více let, podprůměrným až prakticky žádným (10 až 20 %) zapojením do společenských aktivit před poškozením zdraví. S případem v projednávané věci metodika sice výslovně nepočítá, snížení lze však v daném případě dovodit analogicky tomuto pravidlu.
10. Podle odvolatele navíc nelze přehlédnout, že žaloba podána účelově ani ne měsíc před smrtí poškozeného právě s ohledem na to, aby nedošlo k zániku osobnostních nároků. Při posuzování výše náhrady újmy proto stačilo přehlédnout i právě k tomu, že příjemcem finančních prostředků není ani poškozený, ale jeho právní nástupci.
11. Žalovaný znovu poukázal na nedostatky odůvodnění, uvedl nesrozumitelnost odůvodnění ohledně výše přiznané částky, když soud v odstavci 35 odůvodnění rozsudku konstatuje, že žalobcům přiznal částku 9 240 276 Kč nad rámec jejich požadavků a dle závěrů posudku, ačkoliv z výroku rozsudku se podává, že každému z žalobců přiznal částku 4 500 000 Kč, v součtu tedy 9 000 000 Kč tak, jak žalobci požadovali.
12. Prvostupňový soud pochybil i ve výroku o nákladech řízení, neboť výše zadostiučinění byla před zahájením řízení neurčitá a byla určena až v průběhu řízení soudem podle úvahy. Proto by v případě úspěchu žalobců měly být náklady řízení počítány z tarifní částky 50 000 Kč podle § 9 odst. 4 písm. a) advokátního tarifu. K nákladům řízení žalovaný dále odkázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 25 Cdo 2515/2021, jehož závěry odcitoval. Dále uvedl, že protože výše nároku žalobců byla určena v průběhu řízení, tak by žalobcům neměl být přiznán úrok z prodlení, neboť žalovaný se do prodlení nemohl dostat. Žalovaný závěrem žádal, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil tak, že se žaloba zamítá.
13. Žalobci ve svém písemném vyjádření k odvolání žalovaného odkázal na správná skutková zjištění soudu prvního stupně a jeho správné právní posouzení. K tomu poukázali na usnesení odvolacího

soudu ze dne 30. 6. 2021 vydané v této věci, kterým byl zrušen předchozí rozsudek soudu prvního stupně ze dne 9. 12. 2020 ve znění doplňujícího usnesení ze dne 11. 1. 2021 a věc byla soudu prvního stupně vrácena k dalšímu řízení. Dále vyslovili nesouhlas s argumentací žalovaného, který poukazoval na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 10. 8. 2010, sp. zn. 21 Cdo 149/2009 a uvedl, že léčba poškozeného J. G. sice probíhala po celou dobu od úrazu až do jeho smrti, avšak jednalo se o léčení komplikací a nikoliv o léčení předpokládaného vývoje následků zdravotního poškození tak, jak uvedený judikát předpokládá. Soudem prvního stupně přiznaná náhrada za ztížení společenského uplatnění není podle žalobců nepřiměřeně vysoká s ohledem na fatální poškození zdraví J. G.. Uvedené koresponduje i s ohodnocením ztížení společenského uplatnění (ZSÚ) provedené znalcem Doc. MUDr. Hovorkou, CSc. ve znaleckém posudku ze dne 19. 3. 2022, kdy výpočet hodnocení ZSÚ dokonce činil 9 240 276 Kč, tedy více, než se žalobci domáhali. Nadto je třeba uvést, že výchozí rámcová částka ZSÚ pro roky 2015 i 2016 podle znaleckého posudku Doc. MUDr. Hovorky z 19. 3. 2022, kdy ustálení zdravotního stavu je určeno datem 7. 12. 2015, činila 10 274 400 Kč, respektive 10 586 800 Kč a celková výše náhrady za ztížení společenského uplatnění by po všech zvýšeních neměla ve výsledku i podle odborné literatury přesahovat dvojnásobek základní rámcové částky. Žalobci požadované ztížení společenského uplatnění, tedy v daném případě spadalo do rámce postupu podle metodiky Nejvyššího soudu ČR. Z odvolání ostatně ani není zřejmé, jakou výši náhrady za ztížení společenského uplatnění považuje žalovaný za nepřiměřeně vysokou, když se odvolal do rozhodnutí soudu prvního stupně v celém rozsahu, odvolací námitky však předkládá pouze ve vztahu k nároku na náhradu za ztížení společenského uplatnění.

14. Žalobci nesouhlasili ani s moderací, tak jak žalovaný navrhuje, neboť pro tento postup nejsou dány zákonné předpoklady podle § 2953 o. z.
15. Žalobci se rovněž ztotožnili s rozhodnutím soudu prvního stupně ohledně výše nákladů řízení, když prvostupňový soud nevycházel z paušální tarifní hodnoty 50 000 Kč, jak žalovaný požaduje. K tomu uvedli, že řízení bylo zahájeno již 11. 12. 2015 a žalovaným poukazované rozhodnutí ze dne 27. 10. 2021 bylo zveřejněno až 24. 1. 2022 (žalobci mají zřejmě na mysli rozhodnutí sp. zn. 25 Cdo 2515/2021, pozn. odvolacího soudu). Není ani správný názor žalovaného ohledně toho, že žalobcům neměl přiznán úrok z prodlení. K tomu žalobci odkázali na občanský zákoník – zákon č. 89/2012 Sb., uvedli jeho § 1958 a § 1968 s poukazem na § 1970 o. z. Shrnutí, že zákonný úrok z jimi uplatněných částek požadovali ode dne, kdy žalovaný vyhotovil a u soudu prvního stupně podal odpor proti vydanému platebnímu rozkazu. Požadavek na úrok z prodlení tedy je zcela po právu a žalobci závěrem žádali, aby odvolací soud napadený rozsudek potvrdil jako věcně správný.
16. Odvolací soud přezkoumal podle § 212 a § 212a odst. 1 a 5 o. s. ř. správnost napadeného rozsudku, včetně správnosti postupu v řízení, které jeho vydání předcházelo a odvolání žalovaného neshledala opodstatněným ohledně částky 8 700 000 Kč s příslušenstvím představující tzv. ztížení společenského uplatnění (2 × 4 350 000 Kč s příslušenstvím – výroky I. a III. rozsudku). Ohledně odvolání žalovaného do částky 300 000 Kč s příslušenstvím představující tzv. bolestné (výroky I. a III., 2 × 150 000 Kč s příslušenstvím) odvolací soud nemá podmínky pro konečné rozhodnutí ve věci.
17. K požadavku žalobců na zaplacení částky 8 700 000 Kč s příslušenstvím uvádí odvolací soud následující. Soud prvního stupně poté, kdy byl jeho předchozí rozsudek ze dne 9. 12. 2020 odvolacím soudem zrušen, doplnil řízení v intencích právního názoru vyjádřeného odvolacím soudem v tomto zrušujícím rozhodnutí. Ustanovil znalcem Doc. MUDr. Jiřího Hovorku, CSc.,

kterému uložil ohodnotit ztížení společenského uplatnění zemřelého žalobce J. G. v souvislosti s dopravní nehodou ze dne 10. 10. 2014. Znalec Doc. MUDr. Hovorka znalecký úkol splnil, ve svém znaleckém posudku toto ocenění provedl, a to podle metodiky Nejvyššího soudu ČR, když odvolací soud připomíná, že jde o znalce, v jehož kompetenci je stanovení nemateriální újmy na zdraví. Znalec ve svém posudku uvedl, z jakých podkladů vycházel, vysvětlil svá odborná zjištění a uvedl znalecké závěry, které učinil.

18. Podle § 127 o. s. ř. (1) *Závisí-li rozhodnutí na posouzení skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí, vyžádá soud u orgánu veřejné moci odborné vyjádření. Jestliže pro složitost posuzované otázky takový postup není postačující nebo je-li pochybnost o správnosti podaného odborného vyjádření, ustanoví soud znalce. Soud znalce vyslechné; znalci může také uložit, aby posudek vypracoval písemně. Je-li ustanoveno několik znalců, mohou podat společný posudek. Místo výsledku znalce může se soud v odůvodněných případech spokojit s písemným posudkem znalce. (2) Je-li pochybnost o správnosti posudku nebo je-li posudek nejasný nebo neúplný, je nutno požádat znalce o vysvětlení. Kdyby to nevedlo k výsledku, soud nechá znalecký posudek přezkoumat jiným znalcem. (3) Ve výjimečných, zvláště obtížných případech, vyžadujících zvláštního vědeckého posouzení, může soud ustanovit k podání znaleckého posudku nebo přezkoumání posudku podaného znalcem státní orgán, vědecký ústav, vysokou školu nebo instituci specializovanou na znaleckou činnost. (4) Účastníkovi, popřípadě i někomu jinému, může předseda senátu uložit, aby se dostavil ke znalci, předložil mu potřebné předměty, podal mu nutná vysvětlení, podrobil se lékařskému vyšetření, popřípadě zkoušce krve, anebo aby něco vykonal nebo snášel, jestliže to je k podání znaleckého posudku třeba. (5) Za vydání odborného vyjádření podle odstavce 1 náleží finanční úhrada, stanoví-li tak zvláštní předpis.*
19. Odvolací soud připomíná, že důkaz znaleckým posudkem lze hodnotit pouze z hlediska zásad uvedených v § 132 o. s. ř., kdy hodnocení soudu nepodléhá odborné znalecké závěry ve smyslu jejich správnosti. Soud hodnotí pouze přesvědčivost posudku, co do jeho úplnosti ve vztahu k zadání, logické zdůvodnění znaleckého posudku a jeho soulad s ostatními provedenými důkazy (k tomu srovnej též Stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. 12. 1980 publikované ve Sbírce Nejvyššího soudu, svazek 2-3, ročník 1981 uveřejněné pod poř. č. 1/1981 na str. 75).
20. Znalecký posudek znalce Doc. MUDr. Hovorky, CSc. všechny uvedené náležitosti splňuje. Námitky žalovaného uplatněné v odvolání vesměs představují polemiku s odbornými znaleckými závěry, které, jak je uvedeno shora, soudu hodnotit nepřísluší. Žalovaný sice formuluje své vlastní (odborné) závěry, k nim však již nepřináší relevantní podklady, zejména nepředkládá případný revizní znalecký posudek či alespoň odborné vyjádření, které by byly způsobilé správnost znaleckých závěrů znalce Doc. MUDr. Hovorky jakkoliv zvrátit. Úvahy žalovaného o tom, že znalec Doc. MUDr. Hovorka se zaměřil pouze na ustálení zdravotního stavu poškozeného J. G. z hlediska neurologického - poškození míchy, - tedy měl se dopustit hodnocení ustálení zdravotního stavu toliko z dílčího pohledu, kdy zohlednil jen neurologické hledisko, nejsou správné. K tomu odvolací soud odkazuje na právní názor, který vyjádřil Nejvyšší soud ČR ve svém rozsudku z 10. 8. 2010, sp. zn. 21 Cdo 149/2009 publikovaném v časopise Soudní judikatura – civilní, svazek 8, ročník 2011, uveřejněném pod pořadovým číslem 115/2011, na str. 638, podle něhož *zdravotní stav poškozeného po úrazu, nemoci z povolání nebo jiném poškození zdraví, popřípadě po jejich zhoršení, je třeba chápat jako jeden celek, z něhož nelze jednotlivé dílčí poškození oddělovat; lze jej považovat za ustálený po skončení kontinuálně probíhající léčby předpokládaného vývoje následků zdravotní postižení.* V daném případě ovšem primárním zdravotním postižením žalobce, které utrpěl při úrazu dne 10. 10. 2014, bylo postižení neurologické, všechny ostatní zdravotní obtíže se již jen odvíjely právě od tohoto postižení a je tedy zřejmé, že zdravotní stav poškozeného J. G. se ustálil nejpozději šest měsíců po úrazu, jak znalec Doc. MUDr. Hovorka vyjádřil ve svém znaleckém posudku ze dne 12. 3. 2021 (opatřeném doložkou podle § 127a o. s. ř.) vypracovaném k požadavku žalobců. Protože zdravotní stav poškozeného se kontinuálně stále zhoršoval a výsledně vedl k jeho úmrtí dne xxx, je zřejmé, že při

akceptaci názoru vyjádřit žalovaného by odškodnění ztížení společenského uplatnění ve smyslu § 2958 o. z., nebylo možno provést vůbec. Tento názor ovšem není správný a odvolací soud v podrobnostech odkazuje v předchozí zrušující usnesení ze dne 30. 6. 2021 vydané v tomto řízení. Nadto odvolací soud připomíná, že se žalovaný pouští do odborných úvah, kdy zpochybňuje odborné znalecké závěry, což mu však, jak již je vysvětleno shora, nepřísluší. Obdobně jsou nepřipadné úvahy žalovaného o tom, k jakému datu znalec určil ustálení zdravotního stavu poškozeného.

21. Ani jeho další úvahy o možném snížení odškodnění ztížení společenského uplatnění s ohledem na to, že k úmrtí poškozeného došlo dne xxx, tedy překážka lepší budoucnosti u něj trvala po relativně krátkou dobu patnácti měsíců po úrazu ze dne 10. 10. 2014, kdy žalovaný zvažuje analogické snížení z důvodu věku 55 a více let, či z důvodu podprůměrného či prakticky žádného zapojení do společenských aktivit poškozeného před škodní událostí, nelze akceptovat. I v tomto případě se jedná o zpochybnění odborných znaleckých závěrů, navíc jakékoliv analogické použití postupů metodiky Nejvyššího soudu ČR je nepřipadné. Nelze přehlédnout, že jak bylo v řízení před soudem prvního stupně prokázáno, poškozený utrpěl úraz v relativně mladém věku xxx let, zemřel v necelých xxx letech a přestože trpěl Xxx nemocí a byla mu přiznána invalidita třetího stupně, tak jeho zapojení do společenských aktivit bylo i přes uvedené zdravotní postižení poměrně značné: poškozený měl rodinu, staral se o dům a zahradu, byl rybářem, myslivcem, měl i detektor kovů, staral se o rodinu, atd.; v tomto směru ostatně žalovaný ničeho nenamítal. Nelze proto uvažovat o „podprůměrném či prakticky žádném“ zapojení poškozeného. Nadto ovšem odvolací soud znovu připomíná, že žalovaný v podstatě jen zpochybnil odborné znalecké závěry, aniž by k nim předkládal vlastní odbornou argumentaci podpořenou např. revizním znaleckým posudkem.
22. Odvolací soud neshledal ani důvody pro mimořádné snížení odškodnění podle § 2953 o. z. Soudní judikatura již dříve dovodila, že snížení náhrady nemajetkové újmy, podle § 2953 odst. 1 o. z., v obecné rovině u bolestného či ztížení společenského uplatnění podle § 2958 o. z., sice není vyloučeno, bude však přicházet v úvahu spíše výjimečně, když ho lze použít pouze z důvodů hodných zvláštního zřetele (k tomu srovnej usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 20. 9. 2017, sp. zn. 8 Tdo 190/2017, publikované ve Sbírce Nejvyššího soudu, svazek 8, ročník 2018, uveřejněné pod pořadovým číslem 39/2018 na str. 1402). Obdobně Nejvyšší soud ČR ve svém rozsudku ze dne 21. 1. 2020, sp. zn. 25 Cdo 2216/2019, publikovaném ve Sbírce Nejvyššího soudu, svazek 8, ročník 2020 uveřejněném pod pořadovým číslem 83/2020 na straně 1282, uvedl, že moderační právo umožňuje soudu určit výši náhrady škody nižší částkou, než je její skutečný rozsah tak, aby přiznaná náhrada škody vyjadřovala to, co v konkrétním případě lze po škudci spravedlivě požadovat. Moderace se v případě náhrady nemajetkové újmy může uplatnit jen velmi omezeně.
23. Z uvedených judikatorních závěrů je zřejmé, že mimořádné snížení náhrady majetkové újmy podle § 2953 o. z., přichází v úvahu pouze ve výjimečných a zvláště odůvodněných případech, které však zde odvolací soud neshledává. Ze zákonné dikce § 2953 o. z., vyplývá, že náhradu nelze snížit, byla-li škoda způsobena úmyslně. V daném případě sice škoda úmyslně způsobena nebyla, nepochybně se však jednalo o hrubě nedbalostní jednání, kdy příčinou střetu vozidel a dopravní nehody ze dne 10. 10. 2014 bylo nedání přednosti v jízdě řidičem nákladního motorového vozidla jedoucím po vedlejší pozemní komunikaci vozidlu řízenému žalobcem jedoucím po hlavní pozemní komunikaci (§ 22 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb. o silničním provozu). Při dopravní nehodě utrpěl žalobce J. G. závažná poranění, jejichž důsledkem byly trvalé následky v podobě ochrnutí; poškozený se stal kvadruplegikem, úraz výsledně vedl k jeho úmrtí dne xxx. Odvolací soud žádné

důvody hodné zvláštního zřetele z § 2953 o. z., pro mimořádné snížení odškodnění nemajetkové újmy zde neshledává.

24. Nejvyšší soud ČR ve svém usnesení ze dne 20. 9. 2017, sp. zn. 8 Tdo 190/2017, shora citovaném dále uvedl, že určení výše náhrady za ztížení společenského uplatnění znalci z oboru zdravotnictví, odvětví stanovení nemateriální újmy na zdraví nepřísluší, neboť je to soud, kdo stanoví její výši podle předem daných kritérií. Účelem znaleckého posudku však je vytvořit pro soud dostatečně podrobný, strukturovaný a pochopitelný skutkový podklad obsahující odborný lékařský závěr o míře vyřazení poškozeného ze životních činností definovaných v metodice tak, aby soud mohl učinit právní závěr o výši náhrady za nemajetkovou újmu. Soud prvního stupně bez dalšího převzal odborné znalecké závěry, když částku 9 240 276 Kč, k níž znalec Doc. MUDr. Hovorka dospěl, považoval za přiměřenou. Odvolací soud tento jeho názor sdílí, byť ve světle shora citovaných judikatorních závěrů Nejvyšší soud ČR koriguje, že jde o částku stanovenou soudem, nikoliv znaleckým posudkem. Podle přesvědčení odvolacího soudu, ovšem znalec Doc. MUDr. Hovorka zhodnotil všechna relevantní kritéria, a to i s přihlédnutím k zásadě slušnosti ve smyslu § 2958 věty druhé o. z.
25. Úvahy žalovaného o tom, že by mělo být zohledněno, že žalobci jsou právní nástupci poškozeného J. G., přičemž žaloba měla být účelově podána měsíc před jeho smrtí, jsou zde zcela nepřípadné. O právním nástupnictví žalobců bylo v řízení řádně rozhodnuto pravomocně zcela v souladu s právním názorem vyjádřeným Nejvyšším soudem ČR v jeho usnesení ze dne 27. 4. 2017, sp. zn. 25 Cdo 3556/2016, publikovaném ve Sbírce Nejvyššího soudu, svazek 9, ročník 2018, uveřejněné pod pořadovým číslem 133/2018 na straně 1708. Lze konstatovat, že postavení žalobců jako právních nástupců po zemřelém žalobci J. G. je totožné jejich právním předchůdcem, když žalobci jsou univerzálními právními nástupci po něm. Názor žalovaného o účelovém podání žaloby odvolací soud nesdílí; původní žalobce J. G. žalobu podal zcela po právu a úvahy žalovaného o účelovém podání žaloby s ohledem na možné úmrtí jako následek úrazu jsou zde zcela nepřípadné.
26. Odvolací soud tak shodně se soudem prvního uzavírá, že odškodnění nemajetkové újmy podle § 2958 o. z. ve výši 8 700 000 Kč je plně adekvátní újmě, která poškozenému vznikla v podobě tzv. překážky lepší budoucnosti. Žalobcům přísluší též úrok z prodlení, kdy počátek prodlení i výši úroků z prodlení soud prvního stupně správně určil podle § 1970 o. z., a § 2 nařízení vlády č. 351/2013 Sb. Zde odvolací soud nesdílí názor žalovaného ohledně toho, že žalovaný se nemohl dostat do prodlení. Nárok na odškodnění bolestného a ztížení společenského uplatnění jako nemajetkové újmy podle § 2958 o. z., je dán ze zákona; rozhodnutí soudu v tomto směru není konstitutivní, ale toliko deklaruje to, na co má poškozený nárok – při splnění zákonných podmínek – bez dalšího.
27. Právní posouzení věci tak, jak je již soud pro soud prvního stupně učinil, je ohledně částky 8 700 000 Kč s příslušenstvím správné /§ 205 odst. 2 písm. g) o. s. ř./. Odvolací soud proto rozsudek soudu prvního stupně ve výrocích I. a III. ohledně částky 4 350 000 Kč s příslušenstvím pro každého z žalobců potvrdil podle § 219 o. s. ř., jako věcně správný.
28. Ohledně další požadované částky ve výši 300 000 Kč s příslušenstvím (2× 150 000 Kč s příslušenstvím pro každého z žalobců) z titulu tzv. bolestného však odvolací soud nemá podmínky pro konečné rozhodnutí, a to z důvodu nepřezkoumatelnosti rozsudku soudu prvního stupně. Odvolací soud ve svém předchozím zrušujícím rozhodnutí vyslovil právní závěry ohledně tzv. bolestného, jimiž se však soud prvního stupně neřídil. Soud prvního stupně v odůvodnění

Shodu s prvopisem potvrzuje: M. S.

svého rozhodnutí blíže nevysvětlil, z jakého důvodu žalobcům toto odškodnění přiznal, když v rozsudku ani neuvedl, respektive nezohlednil, že žalovaný z tohoto titulu již žalobcům vyplatil odškodnění bolestného ve výši 960 581 Kč. Odvolací soud ve svém předchozím zrušujícím usnesení uvedl, že soud prvního stupně pro svůj závěr o tom, že odškodnění této nemajetkové újmy je již zahrnuto v bolestném, které bylo žalobci žalovaným mimosoudně poskytnuto v částce převyšující 960 000 Kč, neměl dostatečné skutkové podklady. Z toho prvostupňový soud zjevně dovodil, že je namístě přiznat odškodnění bolestného nad rámec toho, co žalobcům bylo poskytnuto mimosoudně. Takovýto závěr ovšem z odůvodnění z rozhodnutí odvolacího soudu dne 30. 6. 2021 jednoznačně nevyplývá. Odvolací soud v tomto svém zrušujícím usnesení sice uvedl, že *s ohledem na rozsah a závažnost poranění původního žalobce již tyto skutečnosti samy o sobě odškodnění další nemajetkové újmy ve smyslu § 2958 o. z., odůvodňují a nelze bez dalšího dovodit, že by odškodnění této újmy bylo již zahrnuto ve vyplaceném bolestném*, pro tento závěr však je třeba doplnit skutková tvrzení a označit důkazy k jejich prokázání tak, aby bylo možno zvážit, zda další odškodnění bolestného nad rámec toho, co žalobcům bylo vyplaceno mimosoudně, je na místě. Soud prvního stupně ovšem takto nepostupoval, svoji pozornost zaměřil toliko na určení výše odškodnění nemajetkové újmy v podobě ztížení společenského uplatnění a závěry odvolacího soudu nekriticky převzal, aniž by řízení v tomto směru dále doplnil. V odůvodnění svého rozhodnutí se ostatně tímto nárokem ani podrobněji nezabývá; pod bodem 34 toliko opisuje, resp. zkopírovává závěry učiněné odvolacím soudem ohledně bolestného ve zrušujícím usnesení a poté bez zjevné souvislosti dovozuje, že J. G. strávil po dohodě po nehodě více jak patnáct měsíců v nemocnici, byl trvale upoután na lůžko a izolován od rodiny, pobýval po celou dobu v nemocničním zařízení, a to samo o sobě stresující a tedy zjevně zakládá nárok na další nemajetkovou újmu. Rozsudek soudu prvního stupně je tak ohledně odškodnění ve výši 300 000 Kč v podobě bolestného nepřezkoumatelný, což zakládá odvolací důvod podle § 205 odst. 2 písm. c) o. s. ř. Odvolací soud proto napadené rozhodnutí ve výrocích I. a III. ohledně částek 150 000 Kč s příslušenstvím zrušil podle § 219a odst. 1 písm. b) a odst. 2 o. s. ř., a věc v tomto rozsahu vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení podle § 221 odst. 1 písm. a) o. s. ř.

29. Současně odvolací soud napadený rozsudek zrušil v závislých nákladových výrocích účastníků státu II., IV. a V. a věc v tomto rozsahu soudu prvního stupně vrátil k dalšímu řízení, když o nákladech řízení účastníků a státu bude rozhodnuto v konečném rozhodnutí (§ 151 o. s. ř.).
30. V dalším řízení soud prvního stupně vyzve žalobce postupem podle § 118a odst. 1 a 3 o. s. ř., k tomu, aby svůj požadavek ohledně odškodnění bolestného již 300 000 Kč podrobněji skutkově vymezili a k prokázání svých skutkových tvrzení navrhli odpovídající důkazy. Řízení v návaznosti na reakci žalobců doplní o skutková zjištění, která mu umožní učinit i správné právní posouzení ohledně toho, zda žalobcům další odškodnění bolestného přísluší, případně v jaké výši.
31. Soud prvního stupně v novém rozhodnutí rozhodne též o nákladech řízení, včetně řízení odvolacího, a to jak účastníků, tak státu (§ 224 odst. 3 o. s. ř.). K odvolací argumentaci žalovaného ohledně stanovení sazby odměny za úkon právní služby přisvědčuje odvolací soud žalovanému v tom, že ve věcech peněžité náhrady nemajetkové újmy při ublížení na zdraví podle § 2958 o. z. činí tarifní hodnota za úkon právní služby 50 000 Kč podle § 9 odst. 4 písm. a) vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif) tak, jak to vyjádřil Nejvyšší soud ČR ve své již ustálené judikatuře – viz např. žalovaným citované usnesení ze dne 27. 5. 2021, sp. zn. 25 Cdo 3771/2020, publikováno ve Sbírce Nejvyššího soudu pod č. 12/2022. Je nerozhodné, že toto rozhodnutí, bylo přijato, respektive zveřejněno až po podání žaloby v průběhu řízení; závěry v něm uvedené jsou platné i pro daný případ. Nadto odvolací soud uvádí, že odkaz žalobců na rozhodnutí Nejvyššího

soudu ČR ze dne 26. 4. 2022, sp. zn. 21 Cdo 1984/2020, je zde nepřiléhavý. V uvedeném rozhodnutí totiž Nejvyšší soud ČR řešil problematiku odlišnou, a to určení výše nákladů podle zrušené vyhlášky č. 484/2000 Sb. paušální sazbou odměny pro řízení v jednom stupni s přihlédnutím k povaze a okolnostem projednávané věci a složitosti právních služeb poskytnutých advokátem. Soud prvního stupně tak v dalším řízení bude vycházet z toho, že tarifní hodnota pro určení odměny za úkony právní služby v daném případě činí 50 000 Kč podle § 9 odst. 4 písm. a) advokátního tarifu.

32. V novém rozhodnutí vypořádá též náklady řízení účastníků a státu, a to včetně řízení odvolacího (§ 224 odst. 3 o. s. ř.). Právním názorem, vyjádřeným v tomto rozhodnutí, je soud prvního stupně podle § 226 odst. 1 o. s. ř. vázán.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku v části, ve které byl rozsudek soudu prvního stupně potvrzen, lze podat dovolání do dvou měsíců ode dne doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu, který ve věci rozhodoval v prvním stupni, a to za podmínek uvedených v § 237 o. s. ř.

Proti tomuto rozsudku v části, ve které byl rozsudek soudu prvního stupně zrušen, **není** dovolání přípustné.

V Praze dne 1. 2. 2023

Mgr. René Fischer, v. r.
předseda senátu